

naj se v daljših obrokih zamenja z drugo drugačne barve. Otroško oko bode kmalo razločilo različne barve. — Da otroci res opazujejo svojo okolico tudi že v prvih mesecih, se pozna, ako se predmeti v njegovi bližini premenijo. Če je bil otrok n. pr. vaje videti na peči soho, jo bode iskal z očmi po sobi, kakor hitro se odstrani.

Kadar more otrok sam sedeti, naj se mu da priprosta igračka v roko, da se ž njo moti. Le paziti treba, da ni pobarvana se strupenimi barvami. Najboljše otroške igrače so vselej nepobarvane. Otrok vtika vse v usta, a barva ki se odluči, gotovo ni zdrava, če prav ne bi bila strupena. — Čim bolj se otroški duh razvija, tem bolj se treba ž njim pečati. Otrok neće več biti „brez posla“. Če že hodi, naj se mu da kaka mehka žogica, da bode tekal za njo. Priljubljeni so tisti grdi škrati, ki imajo časih tako strašne obraze, da odraslega groza obhaja. Take grde podobe naj se nikar ne dajo otrokom v roko. Dajo naj se rajši punice lepega obrazka, zvončki ali piščalčke konjiči itd. Gledé izbora pač v tem nismo v zadregi.

V tej dobi treba z otrokom veliko govoriti. Govori naj se pravilno in z dobrim naglasom. Vsaka mati naj pomisli, da se uči otrok govoriti s tem, da posnema govorico drugih. Če se mu le neumno blebata, bode i on kazil besede, a slabo to izgovarjanje se da težko zopet popraviti. Koliko ljudi izgovarja slabo in nerazločno vse svoje življenje, samo radi tega, ker se je blebetalo v otroški dobi! Pač ljubko je poslušati to blebetanje pri malem detetu, ali pa hočeš, mati, riskirati, da ti bode vedno slabo govorilo? Ne, torej govori mu pravilno!

Se na nekaj naj tukaj opozorim. Nekateri ljudje, in med njimi tudi pedagogi, mislijo, da se otrok samega sebe ne zave. Ne nagovarjajo ga tedaj s „ti“, ker mislijo, da bi tega ne umel. Govorijo ž njim le v tretji osebi, kakor o kom drugem, n. pr. Tonček bo to jedel, Tonček gre spat itd. namesto ti bodeš jedel, ti greš spat. Ravno tako govorijo o sebi, mama bo to storila, namesto: jaz bodem itd. To je popolnoma napačno. Taki otroci seveda še v tretjem letu ne vedo prav o sebi govoriti. Torej tudi tukaj velja: Govori z otrokom pravilno!

Zgodaj naj navadi mati otroka ubogljivosti. Otrok, ki ne uboga, se sme smatrati po pravici za prav, prav slabo vzgojenega. Saj izgubi mati ves upliv na svojo deco, če je več ne slušajo. Navadno si pa mislijo matere, „saj je še malo, bo že boljše, ko bo večje“. A s tem zamudé pravi čas. Otroka treba vaditi ubogljivosti precej v začetku, ko začne hoditi in umeti materin govor. Zapoveduje naj se resno in odločno, a nikdar ne smeje se, kakor za šalo, kajti take zapovedi ne bode otrok nikdar slušal. Mati pa naj tudi pazi, da otrok res stori, kar mu je zapovedala; če je v tem obziru le enkrat popustljiva, bode otrok skušal gotovo tudi prihodnjič zanemarjati materino besedo. Nadalje naj bode mati tudi dosledna. Nikdar naj ne dovoli danes, kar je včeraj prepovedovala. Saj bi s takim počenjanjem otroka le zbegala, da bi naposled ne vedel, kaj sme, česa ne sme. Ona naj pa tudi brez tehtnih uzrokov ne prepoveduje. Otrokom naj se pušča kolikor možno njihova svoboda in njihovo veselje.

Le v prostem gibanju se zamore razviti značaj in trdna volja in le v skrajnih slučajih naj kliče mati svoj veto med male poredneže. Nekatera mati zahteva, da naj otrok le vedno mirno sedi in se igra, ker se ji ne ljubi poslušati kričanja in ropota. Takega otroka ima potem za uzor dobre vzgoje. A jako se moti s tem. Otroku je kričanje, ropotanje in skakanje neobhodno potrebno za normalni razvoj, kajti tako zahteva njegova narava; ko doraste, se mu bode ta divjost uže sama polegla. V prostih urah naj tedaj mati ne krati otrokom veselja; določene pa naj bodo ure, v kojih naj otroci mirno sedijo in se pečajo s kako tiho igro.

Dokler je otrok mal, mora ubogati na materino besedo ne vprašujé, zakaj. Materina volja mu mora biti dosti uzroka; drugače je pri večjem otroku, ki že počne misliti, zakaj pač tako in ne drugače. Njemu naj še razlogi na kratko povedó, da bode vsaj vedel, zakaj mu je kaj zapovedano. Spoznal bode, da je materina razsodnost večja od njegove in ubogal bode še rajši. Nikdar naj se pa mati ne spušča v dolgo polemiko in razlaganje z otrokom, če se temu ne ljubi ubogati.

Posebno poglavje bi se dalo spisati o trmastih otrocih, ker pa tu nedostaje prostora, hočem le na kratko omenjati. Dobro vzgojeni otrok ne bode nikdar trmast; postal je to še le vsled razvajanja. Če se je pa ta grda lastnost enkrat vkoreninila, naj dela mati z vso strogoštjo, da jo zopet zatre. Mati naj opazuje igrajoče se otroke a tako, da je ne zapazijo. Trmasti otrok bode gotovo tudi med svojimi tovariši neznosen. Če je prepirljiv, če prepreei se svojo trmoglavostjo igro drugih otrok, naj ga mati odstrani. V samoti se že premisli, da je boljše udati se časih tudi drugim, nego samevati.

Kal trmoglavosti pa sejejo matere navadno same s tem, da se dajo po otroku izprositi. Če je enkrat kaj prepovedano, naj bode prepovedano, naj otrok še tako milo prosi, naj se še tako sladko laska. Mali otroci dosežejo navadno vse s kričanjem. Ali se materi ne ljubi poslušati joka, ali se ji pa dete tako smili, stori mu navadno po njegovi volji. Dete pa si kmalo zapomni kakšno moč ima njegov jok ter kriči v prihodnje tembolj. — Kričečemu otroku naj se tedaj nikdar ne da, kar zahteva. Tu bi bilo usmiljenje neumestno. Pač pa treba skrbeti, da se otroci po nepotrebem ne mučijo. Sladkarije, kojih ne smejo jesti, naj se tedaj ne postavljajo v njihovo obližje, zakaj bi jih neki izpostavili tantalovim mukam? (Pride še.)

Zaročenca.

Spisal B. M. L. F.

„Fertig“ zavpil je sprevednik in zaloputnil vrata zadnjega še odprtega kupeja.

„Da bi te vendar! jezila se je gospica Pokorn nad slovenskim sprevednikom, ki nadleguje na slovenski

zemlji slovenske potnike vredno le z nemškim „fertig“. Pomolila je glavico iz kupeja družega razreda, da bi pogledala, kje je prav za prav. „Općina“ blestelo se je v črnih črkah nad čakalnico. —

Potnikov ni bilo nič, le jeden je menda izstopil. Stal je pred vlakom in se oziral po kupejskih oknih. Nosil je črno suknjo, kakor jo nosijo semeniščniki po končanih studijah, pripravljajoči se na novo mašo.

„O...! o... kaj vidim? Vi tu gospica Pokorn?!“ vskliknil je potnik zagledavši njeno glavico in hitel pred dotični kupé.

Gospica je zatisnila jedno oko, da bi razločila z drugim tem lažje, kdo li je ta potnik. Prvi hip ga ni spoznala.

„Ej, saj me poznate! nadaljeval je potnik.

„O...o...o...! Gospod Guštin! Kedo naj bi Vas spoznal v tej obleki!“.

Vlak je zazvižgal in stroj je potegnil.

„Kam pa, gospica!“

„V Trst“.

Vlak se pa ni zmenil za ta pogovor ter odzvižgal naprej.

„Z Bogom, z Bogom, gospica!“

„Z Bogom“, nasmehnila se mu je dama in mu še dolgo mahala z belo rutico iz odhajajočega vlaka v pozdrav — — — — —

„Koga pa pozdravljaš tako viharno?“ oglašil se je nekdo iz kupeja.

„Ej, saj bi te res skoraj pozabila, ko sem gledala tega le“, pošalila se je Elvira s svojim zaročencem Edgardjem. Zaprla je kupejsko okno, dela jedno ročico okoli vratu Edgardjevega in sela poleg njega.

Starejši brat njen Janko, visokošolec in „krokar“ odprl je zaspane svoje oči ter jih takoj zopet zaprl. Spremljal je zaročenca v Trst k stricu bankirju ter pridno zehal.

Stric je bil bogat in imel je neko lastnost, ki je redka pri bogataših: bil je namreč radodaren. — Umljivo torej, da sta zaročenca rada šla v Trst pozdravit strica. —

Bila sta oba lepa in mlada... Krasotica Elvira štela je jedva 20 let. Oh...! te oči! višnjevomodre kakor zimsko nebo...! Rožna, vedno na pol odprta usteca slična rudečemu na pol razvelemu nageljčku. Lasje pa valovito kodravi in sijajnozlate barve... nalik zibajočemu se žitnemu polju pozlačenemu od žarkov julijskega solnca...! In v angeljskem njenem nasmehu odsevala je vsa milina in nedolžnost njenega blagega srca. V vsem kretanju in gibanju kazala je harmonično gracijo... Tudi Edgar Sušnik bil je lepe, pravilne in visoke rasti. Fino risanemu obrazu podajale so njegove temne velike oči izraz duhovitosti. Črnogorske brke, dičile so mu obličje in mu dajale izraz blagega ponosa in močate odločnosti.

Pred kratkim je prišel Edgar iz tujine kakor visok uradnik, zasnubil je Elviro in sedaj sta zaročenca.

„Kako? Ti me že pozabljaš?“ prašal je Edgar nekako milo govore, dasi je vedel, da se njegova zaročenka le šali z njim.

„E, le potolaži se! Ta ni ti nevaren, ne! Nosi — črno suknjo“. Vstala je s sedeža, stopila pred svojega, zaročenca, v svoje ročice sklenila njegov obraz, pogledala mu tako milo v njegove zveste oči, da mu je pregnala vsak dvom iz srca in vzbudila najslajša čutila, blaženo zavest, da je Elvira edino le njegova... .

„Tu meni nasproti sedi in pripoveduj, kdo je oni, ki si ga pozdravljala tako prijateljsko“ rekel je Edgard.

„Aha...! jaz naj bi Ti pripovedala o svojih znanjih, s katerimi sem občevala, predno sem poznala tebe! Ti pa, porednež, trdovratno molčiš, kadar te povprašujem po Tvojih znankah, katere si ljubil pred menoj... .

A...a? pomerila ga je Elvira s svojimi bajnimi očmi.

„Da, da“ prikimal je Edgar „imel sem jih dobrih znank! dokler nisem poznal tebe. Da bi bil pa spoznal tebe prvo izmed vseh deklet, ljubil bi iz prvega početka le tebe... A zdaj te ljubim, kakor nisem še ljubil — ženske!...“

Sicer to ne pomeni veliko, da ljubiš sedaj, ravno sedaj le mene. Vprašanje je, če boš tudi zanaprej ljubil le mene? A...a?“ pogledala mu je globoko v oči, hoté najti v njih globočini njegovo srce.

Govorila sta tihoma skoro šepetaje, Elvirin brat pa je nekaj časa poslušal a kmalu zopet zaspal.

„Sedaj pa pripoveduj dragica!“

„No, torej čuj, ti radovednež, ti!“

Ko je bil moj mlaji brat Vinko v prvi latinski, je prinašal zaporedoma kosmate dvojke domov. Imel je malce trdo glavo... .

„Seve, bil je brat svoje sestre“, podražil jo je Edgar.

„Oj, ti si pa zloben, Edgar, kaj imam tudi jaz trdo glavo? rekla je Elvira skoraj užaljena.

„Ti dragica, veš, oh... koliko časa je trebalo, predno si umela, da te jaz ljubim, ljubim z vsem ognjem svoje duše...“

„Res, preteklo je nekaj časa, predno je v naših dveh telesih zavel en duh, no, pa bode zato ta zveza tem trajnejša, nerazrušljiva... . Koliko se pa gospodom sme zaupati, — to veš iz lastne skušnje“ podražila ga je hudomušno. „Na kolenih prosijo deklico in s sklenjenimi rokami — ljubezni. Sladko se ji smehljajo... dobrikajo... ko se je pa deklica ujela, pokažejo jej pravo lice... . Izneverijo se jej in prepuste jo, revico, srčnim mukam in tugam... . Previdnest torej ne škodi deklici!... Tebe sem sicer prej ljubila, nego se ti je dozdevalo... . Zaupala sem tebi bolj nego drngim. Pa kar misliti si nisem upala, da bi mi bila sreča toli mila, da bi mi dodelila tvojo... . tvojo ljubezen, dasi je bila to moja edina in najiskrenejša želja...“

„Oh, kako si dobra“ vskliknil je Edgar.

„Rekla sem, da je bil moj brat malo trde glave“, nadaljevala je Elvira „najeli smo mu torej domačega učitelja, da bi ta polagal bratu na jezik, kar je moral v šoli odgovarjati profesorju. Gospoda Guština, sedaj semeniščnika, smo naprosili tedaj, da bi nam pomagal vzgajati brata. Bil je takrat osmošolec. Po tri ure na dan po-

učeval je brata in pri tej priliki sva se videla in spoznala.

„Se li še spominjaš dragica“ segal jej je v besedo Edgar „kje sva se videla midva — prvič“ ...

„Ej, kaj bi se ne“!

„Jaz se spominjam kakor da bi se bilo godilo danes ... Z materjo si hodila roko v roci po drevoredu in sukala izpod velikega slamnika svoje oči na vse strani... Ko pa zi opazila mene, ki sem se skrivaj divil tvojej lepoti, povabila si svoj pogled in zarudela, jaz pa tudi“ ...

„Da, da Edgar! Kdo bi si bil takrat mislil da bom kedaj — tako-le — stiskala tvoj palec in se čutila pri tem tako srečno“.

„Nadaljuj, nadaljuj, ker te rad poslušam.

(Zvršetek pride.)

E v a.

5.

Bežiš po ulici kot srna,
Dekletce drago, pred menoj, —
Saj nisem lovec, srna divna,
Ne prožim loka za teboj.

Kako-li jaz bi nate sprožil,
Ko že izprožila si ti:
Zadèl je pogled tvoj me, draga,
Srce ni jaderno krvavi.

6.

Na svetu nisi ti rojena,
Na svetu takih bitij ni!
Pobožno kot devico sveto
Te moje gledajo oči.

Kar sveto je in kar čarobno
Se videti le včasih sme,
Ogiblji se zato me, draga,
Če tudi poka mi srce.

Ko izpoznal bi, — Bog zabrani! —
Da taka si, kot druge so,
Ne vem, ne vem, kako bi draga,
Bilo z ljubeznijo mojô!

7.

Kako je to, kako je to,
Da bije mi srce tako,
Kar deklica si zala,
V spomin mi prstan dala?

Veš, kaj storim, veš, kaj storim,
Ker dala si nemir mi ž njim?
Zlatar mož umetniže,
Mi v kroglo ga preljuje

Pa kaj mi hoče krogla ta?
Da v dno srca, da v dno srca
Jo pošlje puška moja,
Za veke ž njo pokoja!

8.

„Kedo ti je umrl, da hodiš
Oblečen črno, bledih lic:
Morda-li oče ali mati,
Bogata teta ali stric?“

A jaz kot grob molčim tajinsko,
Povedati ne morem nič...
Kako bi ne molčal tajinsko,
Jaz sam sem grob, srcé mrlič!

Kazimir pl. Radič

Oni dve.

Spisala Marija Ana.

Tak' je sladka, tak' je mila,
Kot bi rož'ce dihala.

Bila je res lepa Š-eva Dora! Oči so jej svetili liki dva živa oglja. Rožnati lici, črni lasje, rdeče ustnici, vitki stas. Vse je trepetalo, vsaka mišica bila je polna življenja, kretanje polno ognja. Bila pa je tudi ohola in lahko-mišljena do skrajnosti. Živela je tja v en dan brezskrbno, vedno pevajoča. Bila je bitje, katerega obzorje je tako majhno in ozko a ono je vendar srečno, življenja veselo. Veseli se krasne narave, lepega jutra, božjega solnea.

Ko je šla prvokrat na ples v beli obleki, bila je tako divna, da je vse šepetalo: Ah ta čarobna roža ta krasni majni cvet! Kaj pa še njen žoče prava dobričina! Mislil je, da je v nebesih in prisegel sam pri sebi, da mora biti vsaj baron, kdor jo dobi.

Njena starejša sestra Ana tiha in skromna bila je poleg nje skoraj neopažena. Pa kaj bi neki! Ona suha postava z glavo nekoliko upognjeno pod težo las. Ono blede lice brez življenja, ono nagubano, zamišljeno čelo da vedno nekaj snuje. In vendar bilo je nekaj očarljivega v onih sanjavih, globokih očeh. Zapazil pa ni nihče. Kdo bi se neki brigal za to senco, ko je svet tako poln svetlobe in gorkote....

* * *

Minulo je šest let. V tesnem stanovanji mej štirimi malimi otroci se sledovi nekdanje lepote kjer najdemo zopet Doro. — Iz oči zabliška še zdaj pa zdaj nekdanji ogenj; a s tem ognjem ne vžiga več src kakor pred leti. To je ogenj kesanja in spoznaja. Oh, koliko upov je splavalo po vodi, koliko prevar, koliko vpepeljenih gradov v tem času!

Nekdo mnogo, mnogo manj nego baron je prišel in zmagal. Uboga ovenela majnikova roža! —

Zaročenca

(Spisal B. M. L. F.)

(Zvršetek)

Instruktor bil je in je še velike, sloke rasti, svitlo črnih las, nekoliko zaokroženih v lepe naravne kodre, podolgovatega, bledega lica, malih, vedno le priprtih ustnic, velikih, nejasnih, sanjavih, skoraj medlih očij. Oblečen je bil borno, po navadi v ono kmetsko črnino... Njegovim suknjam in hlačam se je pač videlo, da niso bile umerjene zanj, ali, če so bile, bile so za par let naprej Hodil je umerjeno, resno. . . . Bil je blagega, mirnega značaja. Nič one kmetske nemirne krvi ni plalo v njem poznalo se mu je, da je rojen na kmetih le v občevanji z gosposkimi ljudmi ker je bil plah, boječ. . . . Kdor ga je poznal, moral je reči: Malce trda, skoraj zanemarjena oblika krije zlato vsebino.

S pravim ognjem je poučeval mojega brata in priljubil se je vsem. Ob nedeljah smo ga večkrat vabili na kosilo! In kako je govoril! Vse je znal in radi smo ga slušali

Nekoč je imel v gumbnici pripetih nekaj duhtečih, temnomdrih vijolic Prosila sem ga naj mi jih da, a on mene da mu dam one preljuljubljene nežne cvetke, katerim pravimo spominčice. Menjala sva torej Ko so vijolice zgubile svoj duh, vrgla sem jih proč. Josip pa je hranil spominčice, je izsušil, in nosil vedno na klobuku Zdelo se mi je to sumljivo

Prišla je Velika noč. Šli smo v naše letovišče na Bled, jaz in mama za stalno, papa in Vinko le za kratke počitnice. Jurist Janko pa je ostal na Dunaju

Tu je Janko odprl oči kakor da je čul zadnje besede Elvirine. Lep park okoli vile in lastne čolničke, oh, to ti je veselje! Zlasti ob času, ko se prebuja narava iz zimskega mrtvila v novo življenje, zdi se človeku da je v raju. Oj to svečano mirno jezerce in oni otoček, s cerkvico čisto v zelenju, ki se človeku dozdeva majhen in ljubeč kakor igračica. To ti je kras! Povabili smo tudi Josipa.

Prišel je in lepe, prav lepe dni smo preživeli z njim ob jezeru.

Večer pred Josipovim odhodom bil je izredno lep. . . . Topli vetrič je zibal lahne valove. Na vzhodu so tanke bele meglice prepregale nebo, nad nami je temna modrina krasila nebeški svod, na zahodu je večerna zarja rudečila gore in beli Triglav

„Bil je eden onih dnij, ko vro iz človeškega srca vroče zahvalne molitve k Stvarniku, ker je postavil človeka gospodarjem te krasne zemlje.“

Že se je solnce poslavljaljo od jezera, ko je klical Josip: „Gospica Elvira! Bi se ne hoteli voziti malo po jezeru?“

Jaz sem se rada vozila, on pa je rad vozil mene.

Skočila sva v čolniček in odpljula od brega. On je vesljal, jaz sem krmarila. Občudovala sva skupno lepo naravo. . . . Večkrat sva postala sredi voznje in prepuščala čoln valovom, da so nas žibali sem in tja.

Opazila sem. da je bil Josip bolj otožen nego obično. Zavila sva okoli otoka.

„Glejte, gospica“ pričel je Josip otožno, kako je vse, vse veselo! In kaj bi ne bilo! Prenovljena narava diše zopet prosto. Gozd in log je poln življenja Le jaz sem žalosten!

„In zakaj? vprašala sem ga sočutno vidé, da so zrle njegove oči bolj sanjavo nego po navadi.

„Vi še vprašujete, gospica?! Jutri na vse zgodaj odhajam“

„In kaj bi bilo na tem tako žalostnega? Saj pojedete mej svoje znance in tovariše! In če se Vam je ta kraj res tako priljubil, da bodele čutili neko hrepenenje po njem minila Vas bode žalost kmalu mej šolskimi knjigami!

„Povedal bi vam, pa se bojim, da Vas, gospica ne užalim:“

„Kaj bi se bali svojih besedij! Le povejte kaj Vam teži srce! Saj vem, da ste preblag, da bi me mogli žaliti“

Mrak je legal na jezerce in zvezdice so zasijale na nebu. Vozila sva se pod strmim Blejskim gradom.

„Že dolgo namerujem z besedo na dan, pa dasi mi vi gospica, dovoljete, si kar ne upam. . . .“

Slutila sem nekako nejasno, kaj je hotel in zaručila sem.

„Če vam zamorem pomoči, storim to srčno rada, a vedeti pa moram vzrok Vaše žalosti! Le ne imejte strahu pred menoj! Tako strašna menda [vendar nisem, da bi se me bali. . . .“

„Gospica!“ pričel je Josip z globokim, tresočim se glasom.

Vedno bolj čuden in vedno bolj umljiv se je mi je zdel Josip.

„Torej čujte!“ nadaljeval je „Kmetiskih starišev sin sem. Oče in mati se žrtvujeta, trpita, delata, si pritrugujeta pri vsakem kosčku kruha, le da bi meni omogočila študije in videla kedaj svojega edinca brati mašo pred oltarjem gospodovim. . . . Zadovoljna in srečna bosta legla v grob, če bodeeta prišla iz rok svojega lastnega sina — zadnjo popotnico. In ta edinec ljubi — dekle. Ljubi jo kakor ljubi le mladeniško srce. Vjel sem se prostovoljno v zamjke, iz katerih se ne izmotam več. Kaj naj storim? Ali naj varam stariše in gojim nado, da bom živel srečno do konca dnij ob strani zvestega angelja in otročičev podobnih — njej? Ali pa naj se odpovem vsej zemski sreči in izpolnim starišem željo, sebi pa zamorim se srce. . . .“

„Ah, ti ne veš Edgar, kako težko mi je bilo pri srcu bila sem še otrok, vzlasti, ker sem se uverjala vedno bolj in bolj, da sem mu prouzročila jaz te srčne muke. Bolelo me je srce, da sem jaz storila tega blagega mladeniča tako nesrečnega. Najraje bi bila pobegla, pa kam naj bi utekla — iz čolna sredi jezera?“

„Priplula sva na suho. Molče sva se izkrcala. Po majhnem parku nas je vodila pot od ladjestaje do našega letovišča.

„Gospica“ prekinil je molk Josip, svetujte mi! Kajti ono dekle ste — vi!

Mej zeleneče drevje je sipala luna svojo blede luč in obsevala blede obraz razburjenega Josipa.

„Josip, Josip“ izvil se mi je vsklik iz prs, vrgla sem se mu okoli vratu in poljubila ga na čelo. „Josip! Ti me ljubiš. . . Dokaži svojo ljubezen in izpolni mi jedno željo: Osreči svoja roditelja na večeru njenega življenja, ki sta trpela vedno le zate. . . Ne prevari jih v nadi, ki je kakor mila zvezdica razsvitljevala njih mukopolno življenje. Stori to, ker želim tako — jaz; In prepričan bodi, da te ne zabim nikdar“.

Oprostila sem ga svojih rok in onemela sva za trenotek.

„Gospica! zgodi se Vaša volja“ vzdihnil je Josip na to in odhitela sva brzo v hišo . . .

Naslednji dan se je odpeljal Josip ob štirih v jutro in sedaj le na Opčinah sem ga videla v prvič čez štiri leta v — črnem talarju . . .

Tu je končala svoje pripovedovanje . . .

„Ubogi revež!“ . . . dodal je Edgar a izginila je menda njegova ljubezen, kar sem moral sklepati iz njegovega pogovora.

„In po štirih letih Elvira, si li moja?“ vprl je vprašaje v Elviro svoje oči. Elvira pa je stopila predenj, sklenila njegovo glavo v svoje ročice in poljubila ga na ustni tako gorko, da si Edgar ni mogel želeti lepšega in bolj točnega odgovora. . .

„Triest“ zavpil je sprevodnik „Austeigen“.

„Kaj je uže Trst?“ povpraševala sta se zaročenca začudeno.

„Janko“ klicala je Elvira brata. Janko ni čul.

„Janko“ zatrobil mu je Edgar prav na uho.

„Kaj“ zazelhal je Janko in na pol odprl oči.

V Trstu smo že, povedala sta zaročenca svojemu — varuhu.

„Ojê, tu bo pa treba piti ponarejenega vina“ vzdihnil je Janko, otrl si spanec iz očíj in skočil na noge.

Istopili so. Na peronu jih je pričakoval stric in jih odvel na svoj dom.

II.

Čez kaka dva tedna, 8. avgusta ležal je zlato obrobjen list na mizi semeniščnikovej. Ko jo je opazil, je odprl in bral:

Elvira Sušnik roj. Pokorn

Edgar Sušnik

poročena.

Zardel je malo potem pa vzel iz nekega predalčka kopico podobic z raznovrstnimi svetniki. Izbral je izmed najlepših podobo svetega Jožefa. Na nasprotni strani je stalo: „Spomin na novo mašo g. Josipa Guština, ki se praznuje 13. avgusta t. l. na Opčinah“. Podobico je del v zavitek in odposlal na naslov „gospe Elvire Sušnikovke“.

Česa potrebujemo Slovenci.

Spisala Danica.

V 6. Slovenkini številki je odlomek „Pisma iz Pariza“, v kojem čitamo ta uprav klasičen stavek: kaj takega mi Slovenci ne doživimo in takega življenja tudi ne potrebujemo.

Česa mi Slovenci ne potrebujemo in česa ne doživimo? Nočem se tukaj natančneje ozirati na vsebino navedenega pisma, kakor tudi ne na faktum, kojega ne potrebujemo. Drinilo me je le neprijetno, čitaje, da mi Slovenci česa nikdar ne dosežemo in ne doživimo. A cenjeni g. korespondent iz Pariza ni edini, ki tako govori. Saj čujemo lahko vsaki čas besede: Tega mi ne potrebujemo, ali tega mi že ne dosežemo nikdar. In pri kakih prilikah? Seveda samo, če gre za kako novo iznajdbo, za kak nadaljni korak v razvoju naše prosvete in kulture. Če si omislijo v drugih mestih kaj novodobnega, onda se začujejo gotovo v Slovencih zabranjujoči glasovi: Oh, saj mi tega še ne potrebujemo! A tako, mi Slovenci naj torej šepamo za drugimi narodi in to, kar so drugi že zdavnej zavrgli in spravili med staro šaro, to naj se potegne na Slovenskem na dan, naj se na novo pobarva in polika, da se bode svetilo v ubogi naši domovini kot novodobna misel. Ali to je popolnem napačna teorija. Če si hočemo res priboriti merodajno stališče mej narodi, moramo jim tudi korak za korakom slediti, ne, še nadkriljevati jih moramo, da Slovenci ne bodemo več pešali za drugimi. Vstrie drugih naj hodi Slovan, dokler si ne pribori mesta voditelja-prvaka. A zaostajati nikar, nikar!

Torej česa potrebujemo mi Slovenci? Vsega, vsega kar so si do sedaj privoščili drugi narodi na polju umetnosti, vede in izobrazbe. Treba nam pred vsem mnozih in dobrih ljudskih šol v povzdigo ljudske omike. Treba nam strokovnih, kmetijskih in srednjih šol; treba nam vseučilišča slovenskega v naši metropoli, beli Ljubljani. Treba nam pa tudi višjih šol za naše hčere, treba nam akademično izobraženega ženstva.

A tudi glede novih iznajdb ne zaostajajmo. Vodovod si je Ljubljana pridobila po hudi borbi že pred nekaj leti. A kje je električna razsvetljava, kje so tramvaji, kje telefon, kie so ljudska kopališča, kje široki trottoiri in tlakovane ceste? In koliko je še več tega, česar vsega še naštetni ni moči! Dandanes smo primorani požirati ob lepem vremenu neusmiljeno veliko praha, a ob dežju gazimo blato do gleženj. No pa, saj nam ni treba boljših cest, saj gori v Rovtah imajo še več praha in še več blata“. To je ravno rakrana v Slovencih, da se ozirajo vedno na kmete, na kmetske razmere in potrebe in to jim ne pomore do višjega stališča.

Proč torej to malenkostno mišljenje! Le poskusimo vse doseči, saj vendar nismo slabši od drugih. Ne ozirajmo se vedno na z a j, ampak na p r e j. „Der Mensch kann viel, ungläublich viel, wenn er nur ernstlich will“, tako nekaj pravi Göthe. A Slovenci smo dosti žilavi, da zamoremo preje več, ko narod, iz kojega sredine je vzcvet slavni Altmeister. Ne, kar veleva mu stan, kar more,